

Vägtrafikskador

2001

SIKA Statistik 2002:6

TK1004

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Transporter och kommunikationer

A.2 Statistikområde

Vägtrafik

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA)

Kontaktperson: Mats Sonefors

Telefon: 08-506 206 72

Telefax: 08-506 206 10

e-post: mats.sonefors@sika-institute.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)

Kontaktperson: Anna WarnemoJonas Jonsson

Telefon: 08-506 9402 565

Telefax: 08-506 945 18

e-post: jonasanna.warnemojonsson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Polisen redovisar uppgifter på särskild blankett och i övrigt i former som anges i SFS 1986:454454.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om vissa personregister för officiell statistik.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga gallringsföreskrifter finns för närvarande. Statens institut för kommunikationsanalys, SIKA, har i egenskap av statistikansvarig myndighet arkivansvar för denna undersökning.

A.9 EU-reglering

Rådsbeslut 93/704/EC.

A.10 Syfte och historik

Statistiken ska redovisa polisrapporterade skador och olyckor i vägtrafik där minst ett fordon är inblandat. Redovisningen är en del av arbetet med att beskriva trafiksäkerheten och dess utveckling. Uppgifterna ska ge underlag för att analysera problem samt åtgärder och effekter av åtgärder.

Statistik har i praktiken producerats sedan 1935, baserad på uppgifter från polisen om trafikolyckor med personskada, vilka inhämtas i samband med trafikmålsutredning.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används inom trafiksäkerhetsarbetet, forskning och utredning, samt inom utbildnings- och informationsarbete. Användare är bland annat departement, riksdagens trafikutskott, Vägverket, Väg- och Transportforskningsinstitutet (VTI), de tekniska högskolorna, försäkringsbolagen, NTF, bilindustrin och media.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken över polisrapporterade skador och olyckor i vägtrafik bygger på en undersökning som pågår kontinuerligt under året. Polisen ska på olycksplatsen upprätta ett informationsunderlag om när, var och hur olyckan inträffat. Vidare lämnas uppgifter om hastighet, vägtyp, väderleksförhållanden och trafikmiljö. Dessa uppgifter dataläggs sedan hos Vägverkets regioner.

För att utöka informationen om trafikanter och fordon inhämtas kompletterande data via samkörningar med uppgifter från andra register. Hit hör:

Befolkningsregistret, Körkortsregistret, Fordonsregistret, Dödsorsaksregistret. Uppgifterna integreras och kvalitetsgranskas av SCB.

Efter rättningar publiceras årligen ett urval uppgifter som Sveriges officiella statistik, i serien SIKA-Statistik, rapporten Vägtrafikskador.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Från årsskiftet 2002/2003 planeras ett nytt informationssystem för rapportering av skador och olyckor i vägtrafik, STRADA, att tas i drift hos Vägverket. Informationen hämtas från både polis och sjukvård. Den officiella statistiken kommer att baseras på uppgifterna i detta informationssystem och byter därför inriktning från att beskriva förhållanden som kommit till polisens kännedom, till att söka beskriva vägtrafikens effekter i form av personskada vid olyckor.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Trafikolycksstatistiken redovisar årligen samtliga polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada. Statistiken baseras på de rapporter om skadade/döda, inblandade trafikelement, typ av olycka etc. som polisen upprättar på olycksplatsen, och kompletteras med registeruppgifter som körkortsinnehav, dödsorsak, fordonstyp m.m.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Skadade i trafik på svenska vägar, vid polisrapporterade olyckor med minst ett fordon inblandat.

Olyckor med personskada i trafiken på svenska vägar, vid polisrapporterade olyckor med minst ett fordon inblandat.

1.1.1 Objekt och population

I statistiken redovisas följande populationer:

- dödade och skadade personer vid polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada
- samtliga polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada
- inblandade trafikelement vid polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada
- förare av motorfordon vid polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada

1.1.2 Variabler

Personvariabler: Personnummer, förare/passagerare, typ av personskada, misstänkt alkoholpåverkan.

Variabler för trafikelement: Trafikelement, registreringsnummer, övningskörning (trafikskola/privat), inblandade fordon, olyckstyp.

Väg- och trafikvariabler: Vägnummer, högsta tillåtna hastighet, vägtyp, trafikantvisningar, trafikreglering, trafiksignaler, väderleksförhållanden, väglag, trafikmiljö, ljusförhållanden, gatu-/vägbelysning.

Från Befolknings- och körkortregistren inhämtas kompletterande uppgifter om inblandade personer och från Fordonsregistret kompletterande uppgifter om inblandade fordon. Uppgifter om medicinsk dödsorsak hämtas från Dödsorsaksregistret.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiska mått är aggregat, antal och medelvärden.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Redovisningsgrupper är bl.a. olyckstyp, tidpunkt, fordonstyp, trafikantkategori, trafikmiljö och skadeföljd.

1.1.5 Referenstider

Statistiken omfattar trafikolyckor som inträffat under redovisningsåret. Statistiken över dödade personer omfattar personer som avlidit inom 30 dagar efter olyckan, medan statistiken över skadade personer omfattar personer som skadats vid olyckstillfället.

1.2 Fullständighet

Alla personer som polisen rapporterat som skadade i en trafikolycka ingår. Dessutom redovisas föraren för alla fordon som varit inblandade i en olycka med personskada, även om föraren inte fått någon personskadapersonskada.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken om skador och olyckor i vägtrafik baseras f.n. på polisens rapportering av vägtrafikolyckor med personskada. Alla personskadeolyckor kommer emellertid inte till polisens kännedom, varför såväl det verkliga antalet skadade som antalet olyckor är betydligt större än det som redovisas i statistiken.

Rapporteringsbenägenheten varierar dessutom troligen mellan polisdistrikten liksom deras möjligheter att klassificera skadegrad på olycksinblandade

personer.

Ett stort antal olyckor leder enbart till skador på egendom. Sådana olyckor ingår inte i statistiken.

2.2 Osäkerhetskällor

Undertäckning av det totala antalet trafikolyckor eftersom endast de polisrapporterade vägtrafikolyckorna med personskada ingår. Se punkt 2.1.

Polisens möjlighet att på olycksplatsen bedöma personskadas svårighetsgrad är begränsad.

2.2.1 Urval

Samtliga polisrapporterade trafikolyckor med personskada.

2.2.2 Ramtäckning

Undertäckning i förhållande till det totala antalet trafikolyckor med personskada föreligger, eftersom alla sådana inte rapporteras av polisen. Täckningen i förhållande till det totala antalet trafikskadade personer är svår att uppskatta, troligtvis redovisar den nuvarande statistiken endast 35-50%. Täckningen varierar mellan trafikantgrupper och är sämst för mopedister och cyklister, i storleksordningen 15-30% . Se punkt 2.1

2.2.3 Mätning

Se punkt 2.1

2.2.4 Svarsbortfall

Rapporteringsbenägenheten varierar mellan polisdistrikten. Det förekommer att vissa uppgifter på informationsunderlaget ej fylls i av polisen. Se punkt 2.1

2.2.5 Bearbetning

Insamlade uppgifter granskas manuellt. Dubblettkontroller och logiska kontroller samt samkörningskontroller mot andra register görs.

2.2.6 Modellantaganden

-

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

-

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Insamlingen av polisrapporterade vägtrafikolyckor samlas in löpande under året. Rapporter publiceras årligen.

3.2 Framställningstid

Efter korrigeringar och samkörningar av olycksstatistiken på årsbasis upprättas den definitiva statistiken som skall vara tillgänglig inom fem månader efter redovisningsårets slut.

3.3 Punktlighet

Rapporten Vägtrafikskador 20010 publicerades i november 20021 en månad efter plan.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Omläggningar av statistiken har skett vid flera tillfällen. 1966 genomfördes den mest genomgripande av skade- och olyckstypsklassificeringarna, varför uppgifter om antalet svårt och lindrigt skadade personer ej är jämförbara med uppgifter från tidigare år.

Fr.o.m. 1985 görs samkörningar med olika register för komplettering av uppgifter om bl.a. fordon och inblandade personer. Motsvarande uppgifter saknas för tidigare år.

Från och med 1997 kodar, olyckstypklassificerar och dataregistrerar Vägverket personskadeolyckorna som polisen sänder till Vägverket. Detta innebär vissa skillnader mot tidigare år i bedömningen av olyckstypklassificeringen och den referenstid som olyckan hänförs till.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

-

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Samkörning med sjukvårdens slutenvårdsregister kan ge mått på skadade trafikanter som polisen och/eller sjukvården känner till. Jämförelser mellan polisens klassificering av skadade personer utifrån iakttagelserna på olycksplatsen med faktisk intagning på sjukhus kan belysa kvaliteten på polisens klassificering av svårt respektive lindrigt skadade personer. Vidare kan en mer heltäckande bild av trafikskadade erhållas genom en jämförelse mellan det totala antalet skadade personer kända genom polis och/eller slutenvård. Sådana samkörningar har utförts redovisningsåren 1992/1993 och 1994/1995.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras i SIKAs serie SIKAs Statistik, i rapporten Vägtrafikskador 2000. Publikationen kan beställas från SIKAs webbplats, via fax eller e-post. Rapporten finns också tillgänglig i pdf-format på SIKAs webbplats.

Tabellverken publiceras dessutom i SIKAs statistikdatabas på Internet <www.sika-institute.se>.

5.2 Presentation

Statistiken redovisas i rapporter med text, diagram och tabeller.

5.3 Dokumentation

En kortfattad teknisk beskrivning av statistiken samt en kort vägledning för tolkning och analys finns i rapporten Vägtrafikskador 2000 kapitel 10.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB förvarar primärmaterial i tillgängligt skick på datamedium. På uppdrag genomför SCB efter prövning bearbetningar på oidentifierat material.

5.5 Upplysningstjänster

SCB, SIKAs och Vägverket svarar på frågor om statistiken.